Carrer del Perdó

Mahi Binebine

Traducció de Manuel Forcano

Narratives

Angle Editorial

Carrer del Perdó

Narratives
128

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Títol original: *Rue du Pardon*

© 2019 Éditions Stock

© 2021 Manuel Forcano, per la traducció

© Gabriel Boisdron, per la imatge de portada

© 9 Grup Editorial, per l'edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B / 08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Disseny de col·lecció: J. Mauricio Restrepo

Primera edició: febrer de 2021
ISBN: 978-84-18197-48-2
DL B 1254-2021
Imprès a Romanyà Valls SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà,
sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes,
sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Carrer del Perdó

Mahi Binebine

Traducció de Manuel Forcano

Angle Editorial

Per a Abdellah, que va marxar massa aviat

I

Des de dalt de tot de la meva poca alçada, enfilada en un tamboret que ballava davant el mirall del bany, només arribava a entreveure l'ombra de les meves celles, la part alta del front i la goma elàstica que reprimia els meus rínxols rebels. Fora del meu camp de visió floria la meva cabellera esbojarrada i salvatge, que la meva mare odiava. Cada cop que m'hi acostava, com atreta per un imant, la seva mà es dirigia cap als rínxols, que provava debades d'allisar. El que passaria per ser un gest de tendresa era en realitat el combat quotidià de la mare contra el desordre natural de les coses. Però la natura, tossuda i obstinada, reprenia immediatament els seus drets. Només de sortir de la porta de casa, em desempallegava de la diadema i tornava a ser la nineta rinxolada del carrer del Perdó. Sovint em demanava per què la meva cabellera contrariava tant la meva mare. Hi veia alguna maledicció? Els primers senyals de la meva futura condemna? Potser sí. En tot cas, em mirava com qui contempla un extraterrestre caigut d'un altre planeta. Ella bé que havia furgat en la seva línia familiar, així com en la del pare, i no hi trobava ni l'ombra d'un

avantpassat que pogués haver una cabellera com la meva i, per si no n'hi havia prou, rossa!

Per part meva, jo tampoc no em reconeixia en la tribu on havia anat a néixer i amb la qual vaig endurar una infantesa difícil i opressiva. A banda del caràcter violent i murri dels meus pares, el seu món era apagat, trist, sense fantasia i mortalment avorrit. En aquell entorn, l'únic toc d'alegria el donaven els versets sagrats brodats amb fil d'or sobre una estora de pregària penjada a la paret del menjador. Fins i tot abans d'aprendre a llegir, m'encantava deixar anar lliurement les meves pupil·les per aquells arabescos entortolligats sobre el vellut. Fora d'això, el color gris dominava tota la resta: parets, tapissos, rostres, mobiliari. Fins i tot el pèl del gat era d'un gris pols que feia joc a la perfecció amb tots els tons d'aquell ambient depressiu. I per arrodonir el retrat, allà regnava sobre tots nosaltres i del matí a la nit un silenci lúgubre. Si el pare hagués pogut fer callar els pardals, no se n'hauria estat. Pel que fa a la música, un sempre hi podia somniar. El pare no encenia la ràdio sinó en algunes hores precises per escoltar notícies. Una veu greu deixava anar en un to monòton el detall de les glorioses activitats reials, seguides, com és habitual, d'un magma de catàstrofes, guerres i naufragis.

Tot i això, i com tan bé saben fer els infants amb els seus pares, jo m'havia adaptat als meus, a la indigència dels seus sentiments i a la seva lletjor. Per una misteriosa alquímia, vaig ser capaç de crear una bombolla on em refugiava quan l'ambient del meu voltant es feia tòxic.

A l'abric de la meva bombolla, em deixava endur pel

buf dels àngels. Això us sorprèn, oi, que un pom d'àngels disfressats de papallones arrossegui fins a dalt del cel una nena dins la seva bombolla? Ho puc entendre. Però us ben dic que jo veia aquelles criatures celestials igual com us veig ara a vosaltres, i agafaven volada des dels contes meravellosos que m'explicava la Serghinia. Ella deia que la seva missió a la terra era marcar el camí dels artistes.

De fet, ja us he deixat clar que jo era una artista? Des de ben petita vaig saber desxifrar la llengua dels àngels, i per això em va ser possible accedir pels meus propis mitjans al país dels somnis i de les papallones. Un país encantador i encantat, fet de guspires, de calfreds, de clotets enriallats i de tots els colors de l'arc iris. Davant la rigidesa seca i austera dels meus, jo vaig descobrir la gràcia de la rodonesa, la dansa de la voluta, l'elegància fràgil, la finesa i la subtilitat dels éssers que no avancen sinó de puntetes.

Sobre aquell país hi regnava una deessa: la Serghinia, la nostra veïna. Més endavant, us explicaré la història fabulosa d'aquesta artista. A casa seva —avui us ho puc dir sense cap temor— vaig conèixer la felicitat. Aquella dona va ser la meva família, la meva amiga, el meu refugi.

Davant el mirall del bany de la casa ben cuidada de la Serghinia, aixecant-me de puntetes, podia veure els lòbuls de les meves orelles, una mica sortides, engalanats d'anells d'argent massís que la meva mare em prohibia portar llevat dels dies de festa. La imatge implacable que

em retornava el mirall era la prova de la magnitud de la tragèdia: una carona empastifada d'un vermell de llavis cridaner, lluent, que no perdonava cap parcel·la de la meva pell sempre tan blanca; un *vermell de puta*, com hauria dit la meva mare, un d'aquells vermellons que tant em fascinaven sobre els llavis carnosos de la Serghinia. El mot «puta» prenia una dimensió particular a les meves orelles verges quan la mare el pronunciava. Puta. Això colpejava la majestat d'una dona alliberada, això reivindicava la llibertat de remenar el cul en públic sota una cenyida gellaba de seda, això enarborava alt al cel l'estendard encès de la insubmissió.

Però allà al fons de tot del mirall, just on s'acaba el marc blanc al llindar de la porta entreoberta, mentre jo obria els ulls sobre el meu maquillatge culpable, vaig distingir el rostre lluminós de la Serghinia. Carregats d'unes celles exageradament arrufades, els seus ulls lluents no renyaven sinó que perdonaven. Ella s'avançava en la meva direcció amb els braços oberts, inquieta perquè temia que caigués:

—Reina meva! Aquest tamboret no s'aguanta dret! Acabaràs per obrir-te el cap!

I, més ràpida que un llamp, vaig veure el meu cos escanyolit enfonsar-se en la carn abundant de la seva abraçada.

—Deixa'm ensenyar-te a convertir-te en una princesa, amor meu. El vermell de llavis, tal com el seu nom indica, només es fa servir per pintar els llavis. No pas el front, ni els pòmuls ja un pèl rojos per naturalesa, i encara menys aquestes parpelles sanguinolentes que et fan semblar una bruixa sortida directament d'un conte de terror. Oi que tu

no ets cap bruixa, amor meu? Per tant, aprèn a pintar-te tal com ho fas amb l'Aïda i la Sònia amb els llibres per colorar: no pots traspassar, de cap de les maneres, les línies del contorn. Ho has entès?

—Sí, Marona.

—Molt bé. Ara renta't aquesta carona i deixa-la ben neta perquè jo la devori!

Marona era el sobrenom que les dues filles bessones de la Serghinia donaven a sa mare. A mi també m'agradava anomenar-la així, però amb més variants: Mamita, Mami, Maya, Marona. Cada síl·laba d'aquest petit nom contenia una determinada càrrega de tendresa que feia que florís el perfum de musc de la seva pitrera tranquil·litzadora, que saltessin encadenades les seves riallades i els petons sonors que deixen sobre les galtes aquelles empremtes tan boniques.

Si per mala sort la meva mare alguna vegada m'enxampava fent el mateix, dreta davant el mirall, enfilada dalt d'un tamboret al lavabo, amb la gandura arremangada dins les calces i la cara tota tacada de vermell pecaminós, allò era la fi del món: em queia al damunt una pallissa tal com Déu mana, amb una vara de fusta tendra, carregada de crits i de lamentacions inacabables i, després, com a cirereta del pastís, l'amenaça més forta que se'm podia fer: «Ja ho veuràs, ja, ara quan arribi ton pare!».

Jo no estimava el meu pare. No m'agradaven gens els seus ulls vermells quan s'enrabiava. No eren tant els cops el que m'horroritzava, sinó la resta... Odiava la foscor de la seva habitació, el seu alè, la seva barba picant, les seves mans monstruoses... i la resta. Tota la resta.

2

Entre els artistes que tenen el seu cos com a eina de treball, la bellesa no és necessàriament indispensable. És difícil qualificar la Marona d'hurí. Si algú observa en detall els trets del seu rostre, pot afirmar sense que ningú el contradigui que, en termes d'estètica, ens trobem per sota de la mitjana nacional. Els seus ulls amb pestanyes sobrecarregades de rímel, el seu nas curt i aguilenc, la seva boca gegantina rivetejada de llavis carnosos i el seu tatuatge a l'antiga sobre el front i el mentó no poden, en cap cas, pertànyer a una odalisca. En queda ben lluny. Tot i això, el conjunt d'aquests trets reunits en una mateixa figura habitada per la joia forma un tot harmoniós dels més plaents. Si, a més, hi afegeixes la dentadura en or massís que deixa anar focs d'artifici en qualsevol esclat de riure, els seus cent quilos de carn lletosa atapeïts dins un caftà de setí, el seu aspecte felí en què cada part del cos sembla desenganxada de la resta, podries afirmar perfectament que aquesta criatura amb una piga a la galta té incontestablement un no sé què d'allò més atractiu.

En veritat, la Marona té dues cares a priori contradictòries: una, la de la dona transparent amb qui us podríeu creuar cada matí en qualsevol carreró prop del carrer del Perdó, al mercat, amb el seu cistell de palma, o simplement passejant per la Gran Plaça, o bé l'altra, la de la diva en caftà centellejant que us amenitzarà el vespre d'un casament, d'una circumcisió o d'alguna festa privada d'aquelles que els homes, melancòlicament, evoquen amb mitges paraules a la terrassa d'un cafè.

Com que vaig passar la infantesa i una part de l'adolescència molt a prop de la Marona, vaig tenir el privilegi d'assistir al miracle d'aquestes metamorfosis. Primer, com a simple espectadora, bocabadada, com ho pot estar un infant davant un tam-tam en plena acció un dia de celebració, i després, més tard, en primera línia, quan ella es va dignar a comptar amb mi per a la seva companyia i així salvar-me de la meva família...

La meva, quina història tan estranya. Improbable i tràgica, com sovint ho són les nostres històries. Però, paciència! Us l'explicaré si em feu el favor de ser indulgents. El meu relat en alguns moments se n'anirà per raons, i si per ventura en perdeu el fil, del no-res apareixerà un raig de lluna que us en ben indicarà la sortida... Però molt dubto que vulgueu deixar el meu laberint: de seguida us robarà el cor la llibertat de la meva fantasia, els meus capricis, les situacions imprevisibles que, us he de confessar, fins a mi mateixa em sorprenen. No hi veiéssiu pas ni malícia ni vanitat, us dic simplement que aquells que s'hi han aventurat ja mai més no n'han volgut sortir. Un gar-

buix de fibres sensibles els reté presoners... una dolça teranyina on, contra tot pronòstic, és gustós debatre-s'hi.

Jo us parlava, doncs, d'aquell instant màgic en què la Marona eruga es convertia en una papallona aletejant al voltant d'un llum encès. Era aquell temps en què jo feia les meves primeres passes en la professió. Jo tenia aleshores catorze anys, però semblava més gran. La Marona mateixa s'encarregava de maquillar-me i m'embellia els ulls amb una línia d'alcofoll que allargava fins a les orelles, m'alegrava les galtes amb una crema feta de cotxinilla i, per acabar-ho de coronar, em salpebrava amb un grapat d'estrelles d'or els rínxols de la cabellera. La menuda entremaliada del carrer del Perdó es transformava de sobte en princesa, en tota una artista rutilant i refinada, i deixava enrere, com ho fa el dia amb la nit, les meves competidores. Les bessones, que formaven part de la companyia abans que jo, alimentaven una gelosia immensa en veure'm, i era tan gran l'afecte que la seva mare em demostrava que se'ls feia insuportable.

Tot i això, de tendresa, la Marona en tenia per donar i per vendre. El fet d'estimar-me no disminuïa gens l'amor que demostrava per les seves filles. N'eren una prova les mirades de suport que dedicava a cadascuna de nosaltres durant l'espectacle. A mi m'agradava veure-la somriure quan jo prenia la iniciativa de saltar a la pista. Jo ballava per a ella. Per a ella sola. Aleshores no existia res entre el meu cos electrificat i el magnetisme de la seva mirada. Jo

imitava els seus gestos, les seves mirades fatals, la manera que tenia de fuetejar el terra amb la cabellera quan el diable s'emparava del seu cos. I, a mesura que els tamborins i els cròtals s'inflamaven, jo prolongava el ressò dels seus cants turmentats, dels seus planys alegres. Jo només volia assemblar-m'hi. Més encara, jo volia ser ella. Desfer-me de la meva condició de mortal, colar-me dins el seu vestit de llum quan ella feia enfollir el públic.

Una entrada magistral en què tot estava estudiat, mesurat, pesat, en què cada detall tenia la seva importància. Envoltada dels seus músics i ballarines com si es tractés d'una guàrdia personal, el pas lent, els ronyons arquejats, la mirada dirigida a les estrelles, finalment apareixia davant un públic devot, impacient, enfervorit. Tan bon punt alçava la veu per cantar, provocava un esclat d'histèria collectiva. Aquella veu ronca, trencada sens dubte per antigues penes, repercutia, inundava la pista i, pels altaveus encarats cap al cel, també tot el barri. Dreta, imposant, els braços oberts, lascius com branques d'un cedre que invités els pardals a fer-hi una parada amorosa, entonava cants on el voluptuós i el sagrat es barrejaven, i deixava les regnes en mans dels seus dimonis per llençar-se gairebé inconscient a la bullanga del públic. Aleshores l'èxtasi s'emparava de la seva carn, recorria la sendera dels calfreds, li arribava al baix ventre, que es redreçava, s'empassava el melic i el deixava anar lentament, tal com es moren les onades. I les ondulacions anaven i tornaven, es feien contagioses, atenyien els presents i els arrossegaven en un balanceig febrós. Els marits, lliurats a la festa, co-

brien les dones de bitllets, i com més diners plovien, més s'embalava el ritme, més s'acordava amb els batecs dels cors i feia bullir la sang. Les esposes deixaven de ser esposes. Cantaven i es petaven de riure. Vibraven com nosaltres, les professionals, que elles imitaven tot fent-se les sensuals; però que maldestres eren, gairebé vulgars. No era a aquesta vulgaritat impostada al que nosaltres jugàvem com volíem, sinó a la de debò, inspiradora i crua, a aquella que escridassa la frustració sexual. Aleshores nosaltres jugàvem, més i més i encara, fent descloure del tot en elles l'irreprimible desig d'assemblar-se a nosaltres..., d'acceptar per la porta gran els nostres costums lleugers i dissoluts...

Un vespre, retirada entre bastidors després d'una de les seves aparicions, en el moment de pausa dels músics, la Marona em va fer la reflexió següent mentre observava l'excitament de la sala:

—Mira, filla meva, mira aquelles dones que ballen, són tan felices... Jo no veig ni mares, ni tietes, ni germanes, ni cosines... Són totes amants... Les veus?, tinc el poder de fer-les sortir uns moments de les seves petites vides i de convertir-les en princeses enlluernadores... encara que a la meva esquena, aquestes garses em tractin de puta!

3

Per consolar-me del comportament intempestiu de la meva mare, la tieta Rosalie un dia em va explicar que la meva aparença gitana projectava una ombra problemàtica sobre el passat de la seva germana. La meva cabellera rossa collportava una sospita de pecat que la perseguia des del meu naixement i li enverinava l'existència. Jo era doncs, ben a contracor meu, l'encarnació viva d'una hipotètica relliscada. Per bé que, segons la tieta Rosalie, que no tenia per costum mossegar-se la llengua, la Mare als seus vint anys era lluny de ser una santa. Fos el que fos, les veïnes que ens creuàvem pel carrer tenien totes una opinió pròpia sobre el tema. Com els agradava furgar amb el dit a la ferida quan em veien: «Però de quin planeta ens ha vingut aquesta joia, reina meva?», s'exclamava una. «De la vall on floreixen els toisons d'or, oi, bufona?», assestava burleta una segona. La sang de ma mare bullia de ràbia: «Aneu a fer un volt per l'Atles mitjà! —les esbroncava—, i hi trobareu poblets sencers plens de xiquetes com la meva!». «Sí, i tant que sí —es burlava amb un aire triomfant la més maliciosa—, els natzarens ens han

deixat uns *souvenirs* meravellosos!» Ma mare renunciava a aquest combat desigual contra aquella colla de cocodrils i feia via tot remugant.

Però, al cap i a la fi, era jo qui en pagava el preu. El divendres, al *hammam*, em tocava la meva dosi setmanal d'henna per als cabells. L'olor acre d'aquesta planta se m'enganxava a la pell. Jo feia tuf de peuterrosa, de minyona acabada d'arribar de pagès. Aquest calvari, el vaig haver de suportar molt de temps. Massa temps. Ser l'única pèl-roja del barri em convertia en la diana fàcil de tots. Els meus companys de joc desfogaven en mi la seva crueltat i m'atribuïen tots els noms d'animals que el Cel havia dotat d'una pelussera roja. Mentre es tractava de ser una vaca, una cabra, una guineu o un esquirol, passava, però m'empipava de veres quan imitaven l'orangutan tot fent esgarips estranys; rodolaven per terra i s'alçaven fent saltirons, es grataven el cap i les aixelles. No, ningú no va estalviar-me res.

Moltes vegades tornava plorant a casa sense que la mare manifestés cap signe de compassió. Ella era de marbre. Jo intentava en va fer-li pena amb la meva sort. Si per desgràcia dramatitzava una mica més del compte, una cleca traïdora em tornava a la realitat. Tot seguit es justificava dient qualsevol ximpleria: «Una filla amb classe té moltes més possibilitats de trobar marit que una de bastarda!», i aleshores passava a comparar els meus rínxols descolorits amb els rulls del Pipo, el *caniche* de Madame Lamon, la propietària de l'Hotel Palace on treballava l'Avi.